

# Bestuursverslag 2021

Versie januari 2022



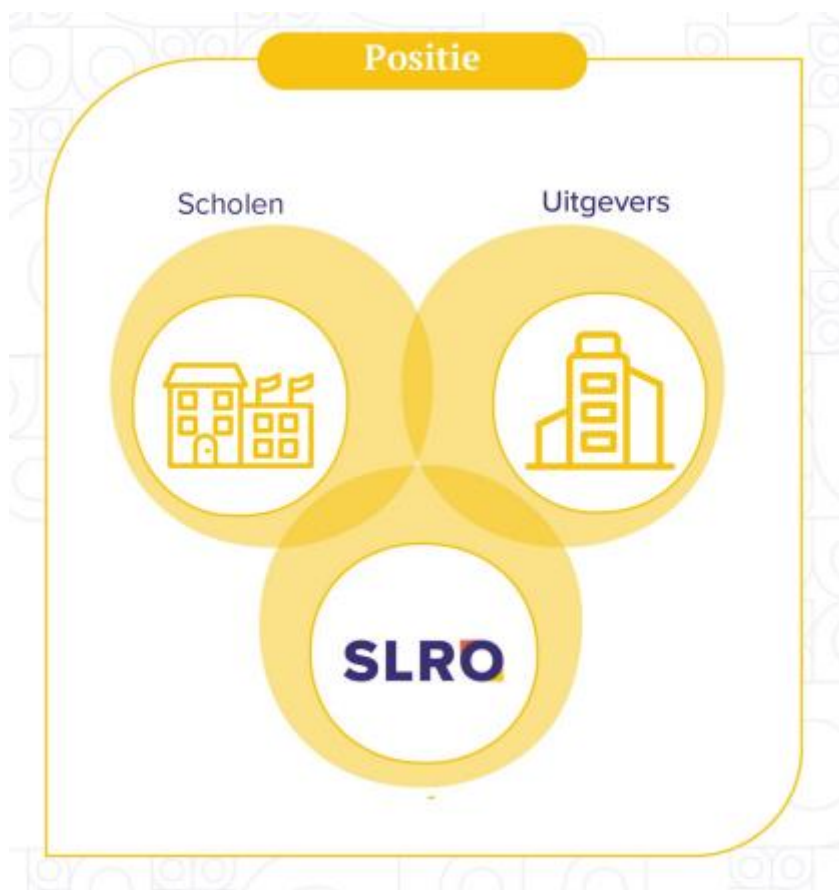
## Inleiding

In juni 2021 is het SLRO Beleidsplan vastgesteld. En als afgeleide daarvan is in meer handzame vorm het SLRO Actieplan 2021-2022 vastgesteld.

In dit Bestuursverslag 2021 wordt de voortgang geschetst van de in het SLRO Actieplan 2021-2022 vastgestelde activiteiten.

## Positie

De communicatie is er op gericht om de SLRO te positioneren als een intermediair of kennispartner voor methodes tussen enerzijds de scholen en anderzijds de uitgevers. O.i. is de eerste aanzet daartoe goed geslaagd. Dit zullen we moeten voortzetten, hoewel we nu ook moeten inzetten op onze output en hierop beoordeeld zullen worden.



## Betrokkenheid bij scholen, kerken, ondernemers en particulieren

### **Scholen**

Samen met de werkgroep PR is een brief opgesteld voor de realisatie van een startkapitaal á 200K. De doelgroep scholen is de belangrijkste doelgroep om deze fondsen te realiseren. De brief is ingestoken op betrokkenheid en vrijwillige bijdragen. Het resultaat was boven verwachting, 120 van de 180 scholen toonden hun betrokkenheid, met in totaal 100K aan inkomsten.

### **Kerken**

Naar later bleek heeft de VGS zelf naar de bij hen aangesloten kerkenraden een mailing verzonden. In overleg met VBSO is de mailing ook naar die kerkenraden verzonden. Ook deze mailings leverden een mooi resultaat á € 35K. (VGS en VBSO droegen elk 12,5K bij aan het startkapitaal).

### **Ondernemers**

In december is besloten om de doelgroep ondernemers op basis van projectvoorstellen te benaderen. Hiervoor is samenwerking met KRB gezocht. Het eerste project wat bij ondernemers onder de aandacht wordt gebracht, is de Leerlijn Burgerschap.

### **Particulieren**

Mondjesmaat is aan deze doelgroep aandacht besteedt via Criterium en GezinsGids, de (financiële) respons was ook matig.

We mogen gerust stellen dat de Heere de harten van velen heeft geneigd om een bijdrage te geven aan het werk van de SLRO. Er is ongeveer 80% (=160K) van het startkapitaal gerealiseerd!



## Algemeen

### *Positioneren van de SLRO*

Het logo is inmiddels voor velen een herkenbaar beeldmerk geworden. En er is veel aandacht besteed aan de informatie op de website. Door een enquête over Muziek en door het Platform Leermiddelen is het een website waar de scholen echt iets aan hebben.

Er is een advertentiecampagne geweest in DRS en Criterium, en in een aantal kerkbladen. Ook is geadverteerd in het winternummer van GezinsGids met een advertorial.

De nieuwsbrief voorziet ook in een behoefte, en zorgt dat de SLRO onder de aandacht blijft. Vanaf 2022 gaan we naast digitaal ook per post versturen om het leesbereik te vergroten.

### *Pers*







Een artikel met interview in NRC heeft de nodige opschudding teweeggebracht, achteraf hebben vooral de uitgevers het te verduren gehad en is de SLRO buiten schot gebleven. Hiermee is wel in een keer het nut en de noodzaak van de SLRO duidelijk geworden.

### *Politiek*

Er is een online ontmoeting geweest met Roelof Bisschop, Lid Tweede Kamer van de SGP. We hebben de SGP op de hoogte gebracht van de SLRO-activiteiten en ook de gevolgen van het NRC artikel besproken. We zullen elkaar wederzijds op de hoogte houden van significante ontwikkelingen.

### *Inzicht geven in Beschikbaarheid en Gebruik Leermiddelen en Planning Leermiddelen*

Het Platform Leermiddelen is gevuld met alle leermiddelen die op onze scholen in gebruik zijn. Aangegeven is wanneer methodes vervangen worden, welke niet meer verkocht worden enz. Ca. 40 scholen hebben de op hun school gebruikte methodes ingevuld. Het voorziet in een behoefte, en het geeft een professioneel imago voor scholen en uitgevers.

 <p><b>Brandaan</b> Geschiedenis</p> <p>Uitvoering: papier en digitaal Revisie: over 3 jaar (2025) Groep: 3 t/m 8 Gebruik: 4% van de scholen</p> <p>4,5</p>	 <p><b>Travelling the World</b> Aardrijkskunde</p> <p>Uitvoering: papier en digitaal Revisie: over 4 jaar (2026) Groep: 5 t/m 8 Gebruik: 14% van de scholen</p> <p>4,5</p>	 <p><b>Blink Wereld</b> Aardrijkskunde, Geschiedenis, Natuur- en techniek</p> <p>Uitvoering: papier en digitaal Revisie: over 6 jaar (2028) Groep: 1 t/m 8 Gebruik: 4% van de scholen</p> <p>4</p>
 <p><b>TopOntdekkers</b> Aardrijkskunde, Geschiedenis, Natuur- en techniek, Techniek</p> <p>Uitvoering: papier en digitaal Revisie: over 6 jaar (2028) Groep: 1 t/m 8 Gebruik: 4% van de scholen</p> <p>3,5</p>	 <p><b>Wijzer! Aardrijkskunde</b> Aardrijkskunde</p> <p>Uitvoering: papier en digitaal Revisie: over 4 jaar (2026) Groep: 5 t/m 8 Gebruik: 21% van de scholen</p> <p>3,5</p>	 <p><b>Geobas</b> Aardrijkskunde</p> <p>Uitvoering: papier en digitaal Revisie: niet meer leverbaar Groep: 1 t/m 8 Gebruik: 21% van de scholen</p> <p>3,5</p>

### ***Betrokkenheid creëren, Kennismaking Scholen en Fondsenwerving***

Door corona konden helaas niet veel fysieke afspraken gemaakt worden. Maar er is intensief contact geweest via mail en telefoon met schoolleiders. De betrokkenheid van de achterban (scholen) is nu ongeveer 75%, gemeten aan het aantal scholen dat een financiële bijdrage heeft gegeven. Ook is een aantal malen een presentatie gegeven op een bestuurdersnetwerk.

### ***Kennismaking Uitgevers***

Met het overgrote deel van de uitgevers is persoonlijk contact geweest. De meesten (Malmberg, CED, Zwijsen, Noordhoff, Stepping Up, Ernst van Grol) zijn op bezoek geweest in Krimpen aan den IJssel, en bij een aantal is op kantoor van de uitgevers bezoek gebracht (Thieme, Jongbloed, Driestar educatief en KOC); Edu-Sign is via Teams gesproken.

### ***Mandaat***

De RvT heeft aandacht gevraagd om ons vooral te focussen op methodeontwikkeling en zaken als onderwijsadvies aan de onderwijsadviesdiensten over te laten. Met name het door de SLRO gepubliceerd onderzoek naar Eindtoetsen schuurde enigszins hiermee. We hebben uitgelegd waarom we het toch gepubliceerd hebben. En uit onverwachte hoek kwam er zelfs een blijk van waardering voor dit (door Educatis uitgevoerde) onderzoek (van een schoolvereniging uit Oost Groningen).

## Behoeft inventariseren

### Leerlijn Burgerschap

Na een inventarisatie rondom Burgerschap heeft het SLRO-bestuur 29 april 2021 besloten invulling te gaan geven aan het thema Burgerschap. Aan Driestar onderwijsadvies en KOC diensten is de opdracht gegeven voor het ontwikkelen van ontwikkel- en leerlijnen burgerschap. De publicatiedatum wordt DV 1 januari 2022. *(wordt vervolgd)*

**LEERLIJN**  
**burgerschap**  
voor het primair onderwijs

WIBO, april 2021, editie 1.0  
www.leerlijnburgerschap.nl

**SCHIEPING**  
Ik leef in Gods schepping.

**DIGITAAL**  
Ik leef (ook) in een digitale wereld.

**DEMOCRATIE**  
Ik leef in een land waarin we met elkaar regels maken.

**VERSCHILLEN**  
Ik leef in een land met mensen die verschillend zijn.

**WERELD**  
Ik leef in een wereld die groter is dan Nederland.

**SAMEN**  
Ik leef samen met mijn naasten in ons land.

De **bladen**: de kennis die nodig is over elk van deze thema's. Die kennis komt in de leerlijn terug in de (leer)doelen per thema.

**STAM: VERHOUDING TOT MIJZELF**  
Ik weet wie ik zelf ben en welke plek ik heb in de samenleving.

**WORTELS: VERHOUDING TOT GOD**  
Ik luister naar de Bijbel en het gebod van God: God liefhebben boven alles en je naasten als jezelf.

Het burgerschapsonderwijs voegt **vruchten** af en zo heeft ook deze boom vruchten: vaardigheden en attitudes op het gebied van burgerschap, die in de leerlijn terugkomen in de (leer)doelen per thema.

Vanuit de wortel voedt de **sapstroom** de stam, takken, bladen en vruchten. De waarden zijn de sappen die het drinken over de thema's en kennis, vaardigheden en attitudes sturen en richten. Zo hopen en bidden we dat het burgerschapsvormingsonderwijs op school als een goede boom goede vruchten zal voortbrengen.

**SLRO**  
Samen Leven en Lerend Omgaan met de Wereld

### ***Nieuwsbegrip***

Deze Begrijpend Lezen methode is op veel scholen in gebruik. We kamen er achter dat er wekelijks op vrijwillige basis een screening plaatsvindt door Johan van Arnhem uit Staphorst. Hij deelt dit met ca. 30 scholen. De SLRO heeft geprobeerd dit te delen met meer scholen.

CED heeft aangegeven mee te willen denken met een buffer van een aantal thema's die voor onze scholen geschikt zijn. In geval dat er negatief over een weekthema wordt geadviseerd, kan een van deze thema's ingezet worden. *(wordt vervolgd)*

### ***Muziek***

Tijdens een aantal bezoeken aan schoolleiders kwam ter sprake dat men worstelt met de moeilijkheid van Meer met Muziek. Hierop hebben we een enquête uitgezet, respons ca. 40%. Opmerkelijk was dat de meeste respondenten het thema moeilijkheid ook aangaven, en de vraag of er binnen 2 á 3 jaar behoefte is aan een nieuwe methode werd ook door de meeste positief beantwoordt. Genoeg aanleiding om er iets mee te gaan doen. Inmiddels zijn er aftastende gespreken met Driestar educatief en Jongbloed geweest. *(wordt vervolgd)*

### ***Reeds lopende projecten***

Een aantal uitgevers waren al in afrondende fases met nieuwe en vernieuwde methodes voor de SLRO 'in de lucht kwam'. De SLRO heeft geprobeerd de scholen via website en nieuwsbrief van deze ontwikkelingen op de hoogte te stellen.

- Wereld in Getallen (parallelversie)
- Wonderlijk Gemaakt (vernieuwde versie)
- Travelling the World
- TaalOceaan
- SchrijfOceaan
- Bijbelse Woordenschat
- Bijbellezen en Actualiteit



## Activiteiten

### ***Bewustwording***

Bewustwording bij scholen, besturen, kerken, ouders enz. werd en wordt zeer belangrijk geacht. Er is gepoogd om voorbeelden uit het onderwijspraktijk te halen. Dat kwam matig op gang en kwam door NRC artikel gratis aangewaaid. Maar wellicht nog steeds interessant. Een aantal voorbeelden is gebruikt voor een advertorial die in GezinsGids en DRS is geplaatst.

### ***Lobby***

Met het overgrote deel van zowel kleine als grote uitgevers zijn gespreken gevoerd. Ze stonden allen achter het initiatief van de SLRO, en deelden zeer loyaal hun plannen.

In een artikel in NRC werd deze lobby als een kwalijke zaak omschreven. Dit artikel resulteerde in enige onrust, er kwamen zelfs kamervragen. Uitgevers trokken hier conclusies uit en scherpten hun richtlijnen aan. Hiermee werd wel in een keer het bestaansrecht van de SLRO duidelijk.



Ministerie van Onderwijs, Cultuur en  
Wetenschap

### ***Verwerken informatie uit roadmaps uitgevers en ontwikkelen Platform Leermiddelen***

De uitgevers toonden allen hun transparantie en stelden hun roadmap ter beschikking. Deze informatie is verwerkt in het door de SLRO ontwikkelde online platform [www.slro.nl/leermiddelen](http://www.slro.nl/leermiddelen). Ongeveer 35 scholen hebben de op hun school gebruikte leermiddelen ingevoerd, met referenties en wanneer een methode vervangen zal worden. Het resultaat is een zowel voor SLRO, school en uitgever waardevol platform.

Het platform zal door school en uitgever jaarlijks geactualiseerd moeten worden.

### ***Leerlijn Burgerschap***

Eind mei 2021 is de eerste meeting geweest van de werkgroep Leerlijn Burgerschap. De werkgroep bestaat uit Henk Vermeulen en Daniel Bos van Driestar educatief en Liannen de Baat en Wim Heencn van KOC visie. Doordat Driestar en KOC een eigen achterban vertegenwoordigen kunnen we een Leerlijn ontwikkelen voor de breedte van het ref. PO. Eerst is gedegen onderzoek gedaan naar de uitgangspunten van de overheid bij Burgerschapsonderwijs, vrijheid, gelijk en solidariteit (met 9 uitgewerkte ijkpunten). Daarna is er uitgebreid bronnenonderzoek gedaan naar publicatie en activiteiten ([www.curriculum.nu](http://www.curriculum.nu)) rondom dit thema. Maar onze Leerlijn gaat uit van een Bijbelse visie, zoals de vrucht van de Geest in Galaten 5. Dit heeft geleid tot een document waarin de begripsomschrijving van de Leerlijn is uitgeschreven, de metafoer van de boom wordt uitgelegd, de 6 burgerschapsthema's worden toegelicht en waar de einddoelen bij deze thema's worden omschreven. Dit document is gedeeld met interne (DE en KOC) en externe meelezers (Dik van Kleef, Johannes Visser en erna Molenaar) en de input is verwerkt tot een einddocument. Marianne Roest zal dit document taalkundig beoordelen en toegankelijk maken voor digitale publicatie.

Daarna is gestart met de bepalen van tussendoelen voor de diverse leeftijdsgroepen zowel voor kennis, vaardigheden en attituden. Dit wordt nog gedeeld met de meelezers alsook met mensen uit de onder, midden en bovenbouw van het onderwijs.

De SLRO zal begin januari 2022 een mailing versturen met een eerste kennismaking van de inhoud en de stijl van de Leerlijn Burgerschap.

De planning is dat de Leerlijn eind februari gereed is. De Leerlijn wordt digitaal ter beschikking gesteld via een te ontwikkelen interactieve website [www.leerlijnburgerschap.nl](http://www.leerlijnburgerschap.nl). Interactief omdat scholen hier o.a. hun eigen handelingssuggesties in kwijt kunnen. Deze website zal DV medio april gereed zijn en worden gerealiseerd door Effusion. Er wordt nog nagedacht of de tekstuele versie van de Leerlijn in februari gedeeld wordt met de scholen.



## Aandachtsgebieden en methodes

### **Taal**

### **TaalActief 5 parallelversie**

Jongbloed/Groen gaat in 2022 aan de slag met de realisatie van een parallelversie van TaalActief 5. Er zijn gesprekken gevoerd over hoe de SLRO kan participeren. *(wordt vervolgd)*

### **Engels**

### **My name is Tom en Holmwoods**

Jongbloed/Groen is bezig om My name is Tom te updaten. Er zijn gesprekken gevoerd over hoe de SLRO alsnog kan aanhaken en welke rol we nog kunnen vervullen. *(wordt vervolgd)*

Daarnaast is de SLRO in contact met een initiatief van een school i.s.m. Holmwoods om additioneel materiaal te ontwikkelen voor kinderen die moeite met Engels hebben.

### **Burgerschap**

De SLRO heeft het initiatief genomen tot de ontwikkeling van een Leerlijn.

### **Aardrijkskunde**

### **Travelling the World en Wijzer**

EduSign was al heel ver met de ontwikkeling en uitrol van de Aardrijkskundemethode Travelling the World. Er was niet echt behoefte om de SLRO hierbij te betrekken, anders dan nieuwswaardige feiten meenemen in de nieuwsbrief. Er zijn overigens een aantal scholen die bewust kiezen voor de vernieuwde Aardrijkskundemethode Wijzer! van Noordhoff.

### **(Kerk)geschiedenis**

### **Vertel het door en Vensters op Nederland**

Jongbloed/Groen heeft nog geen concrete plannen om dit op te pakken. En de SLRO ziet het op dit moment niet als een prioriteit.

### **Sociale Vaardigheden**

### **Zien!**

Vanuit het veld was behoefte om invulling te geven aan een methode voor Sociale Vaardigheden (SoVa). Omdat dit thema voor een deel ook in Burgerschap is verweven, hebben we dit geparkeerd en richten we ons eerst op de Leerlijn Burgerschap. Nadat deze in gebruik is genomen, zullen we opnieuw inventariseren of er behoefte is aan een methode SoVA.

### **Muziek**

### **Luisterland en Meer met Muziek**

Jongbloed/Groen heeft voorzichtige plannen voor een vernieuwing van Luisterland. Veel scholen gebruiken Meer met Muziek, maar vinden die te moeilijk. We hebben de uitkomst van de SLRO muziek-enquête gedeeld



## **Organisatie**

De volledige naam van de SLRO is Stichting Leermiddelenontwikkeling Reformatorisch Onderwijs.

Uit de naam is te herleiden dat de rechtsvorm van de SLRO een stichting is.

Vestigingsplaats: Albert Schweitzerlaan 6 - 4281 LT - Andel

Kantooradres: Ambachtstraat 1 - 2922 CA - Krimpen aan den IJssel

## **Bestuur**

Het bestuur van de SLRO wordt gevormd door de volgende personen:

P.A. Bronkhorst

A.W.A. ter Harmsel

A. Koekoek, *penningmeester*

B.W. de Leeuw, *voorzitter*

A.J. Mauritz

A. Verweij, *secretaris*

D. van Wijngaarden

## **Raad van Toezicht**

De Raad van Toezicht de SLRO wordt gevormd door de volgende personen:

A.R. Bronkhorst

P.W. Moens

## **Administratie**

Mw. H.A. Dammers verricht enkele administratieve werkzaamheden zoals het organiseren en notuleren (zijn op verzoek beschikbaar) van vergaderingen. Zij verzorgt ook de facturatie.

## **Projectleider**

De heer J.H. Vreeken is voor 0,5 fte aangesteld als projectleider van de SLRO.

## Begroting 2022

Soort Inkomsten	Bedrag 2022	Uitgaven 2022	Resultaat
Giften Scholen	€ 75.000,00		
Giften Kerken	€ 50.000,00		
Giften Particulieren	€ -		
Giften bedrijven	€ 50.000,00		
Opbrengst LL Burgerschap	€ -		
<b>Totaal inkomsten</b>			
<b>Soort Kosten</b>			
Salariskosten projectleider		€ 45.800,00	
Reiskosten		€ 4.200,00	
Administratie en beheerslasten		€ 5.000,00	
Huisstijl website en PR		€ 6.000,00	
Ontwikkeling LL Burgerschap		€ 10.000,00	
Ontwikkeling nieuwe leerlijn		€ 100.000,00	
<b>Resultaat</b>		€ 4.000,00	
	<b>€ 175.000,00</b>	<b>€ 175.000,00</b>	<b>€ -</b>



#### Kompas

Vanuit Gods Woord dienen we onze kinderen op te voeden en te onderwijzen. En ook de hierbij in te zetten leermiddelen dienen hetzelfde uitgangspunt te hebben.

Dit is een getrouw woord, en alle aanneming waardig, dat Christus Jezus in de wereld gekomen is, om de zondaren zalig te maken. (1 Timotheüs 1:15)



#### Visie

Leermiddelen dienen binnen de kaders van Schrift en belijdenis een bijdrage te leveren aan het reformatorische opvoedingsdoel en moeten leerkrachten helpen om kinderen voor te bereiden op de toekomst.

Ze moeten verbinding leggen tussen aspecten van de Bijbelse leer en wat kinderen op school dienen te leren en tegenkomen in het leven van alle dag.



#### Verbinding

De SLRO wil de regiefunctie oppakken tussen scholen en uitgevers. Het is ons doel om te zorgen dat onze scholen ook in de toekomst gebruik kunnen blijven maken van reformatorische leermiddelen.

Informatievoorziening, borging en projectbegeleiding zijn hierbij sleutelwoorden.

## Voor het primair onderwijs wil de SLRO zorgdragen voor:

LEERLUNEN

LEERMIDDELEN

REGIE EN INFORMATIE

LESMATERIAAL

HANDREIKINGEN

Om ervaringen te delen, of voor meer informatie, neem contact op met projectleider Jan Vreeken, 06 517 58 522 of [j.vreeken@slro.nl](mailto:j.vreeken@slro.nl)

U kunt bijdragen door uw gift over te maken via:  
IBAN NL49 RABO 0363 6491 66 t.n.v.  
Stichting Leermiddelen Reformatorisch Onderwijs  
of door de QR-code te scannen.



*“We moeten nú de handen ineenslaan om ervoor te zorgen dat we ook in de toekomst ‘eigen’ methoden hebben.”*

B.W. de Leeuw, directeur basisonderwijs

[www.slro.nl](http://www.slro.nl)